

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN ĐẠI DƯƠNG

NGHIÊN CỨU SỰ THAY ĐỔI MÔI TRƯỜNG ĐẤT
DƯỚI CÁC QUẦN XÃ RỪNG TRỒNG VÀ RỪNG TỰ NHIÊN Ở
HAI PHƯỜNG DUYÊN HẢI VÀ BẮC CƯỜNG THÀNH PHỐ
LÀO CAI, TỈNH LÀO CAI

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN – 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN ĐẠI DƯƠNG

**NGHIÊN CỨU SỰ THAY ĐỔI MÔI TRƯỜNG ĐẤT
DƯỚI CÁC QUẦN XÃ RỪNG TRỒNG VÀ RỪNG TỰ NHIÊN Ở
HAI PHƯỜNG DUYÊN HẢI VÀ BẮC CƯỜNG THÀNH PHỐ
LÀO CAI, TỈNH LÀO CAI**

Chuyên ngành: Sinh thái học

Mã số: 60.42.01.20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

**NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:
PGS.TS. LÊ NGỌC CÔNG**

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các tài liệu, kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2014

Tác giả

NGUYỄN ĐẠI DƯƠNG

**XÁC NHẬN CỦA
KHOA CHUYÊN MÔN**

**XÁC NHẬN CỦA
NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC**

PGS.TS. Lê Ngọc Công

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn tới PGS.TS. Lê Ngọc Công đã tận tình hướng dẫn để có thể hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo, cán bộ khoa Sinh-KTNN trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giúp đỡ, tạo điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu khoa học tại trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn các cán bộ phòng Khoa học và Kỹ thuật, Viện Hóa Học đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các cán bộ Phòng Thống Kê và UBND tỉnh Lào Cai, Trung tâm Khí tượng - Thủy văn tỉnh Lào Cai và bạn bè đồng nghiệp đã động viên giúp đỡ tôi trong thời gian học tập, nghiên cứu khoa học.

Tôi cũng xin cảm ơn Sở KH&CN tỉnh Lào Cai đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu khoa học tại trường.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2014

Tác giả

NGUYỄN ĐẠI DƯƠNG

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

B	: Thân bụi
G	: Thân gỗ
L	: Thân leo
NN	: Nông nghiệp
NXB	: Nhà xuất bản
OTC	: Ô tiêu chuẩn
PTNT	: Phát triển Nông thôn
RBD	: Rừng Bạch đàn
RMO	: Rừng Mỡ
RPH	: Rừng phục hồi
T	: Thân thảo
TĐT	: Tuyển điều tra
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Phân loại mức độ xói mòn đất	28
Bảng 4.1: Thành phần loài thực vật tại khu vực nghiên cứu.....	32
Bảng 4.2. Thành phần dạng sống thực vật tại các quần xã nghiên cứu	48
Bảng 4.3: Đặc điểm cấu trúc hình thái của các quần xã tại các điểm nghiên cứu ...	51
Bảng 4.4. Tổng hợp về thành phần loài, dạng sống, cấu trúc tầng và độ che phủ của các quần xã nghiên cứu.....	56
Bảng 4.5. Một số tính chất lý học của đất trong các quần xã nghiên cứu	59
Bảng 4.6. Thành phần cơ giới đất ở các quần xã nghiên cứu	62
Bảng 4.7. Một số tính chất hóa học của đất dưới các quần xã nghiên cứu	63

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Sơ đồ khái quát nội dung nghiên cứu	24
Hình 4.1. Sự biến đổi độ chua pH(KCl) ở các quần xã nghiên cứu	64
Hình 4.2. Sự biến đổi của hàm lượng mùn ở các quần xã nghiên cứu	65
Hình 4.3. Hàm lượng đạm tổng số (%) ở các quần xã nghiên cứu	66
Hình 4.4: Hàm lượng lân dễ tiêu ở các quần xã nghiên cứu	67
Hình 4.5. Hàm lượng kali dễ tiêu ở các quần xã nghiên cứu	68
Hình 4.6. Hàm lượng Ca^{++} ở các điểm nghiên cứu	69
Hình 4.7. Hàm lượng Mg^{++} ở các điểm nghiên cứu	70

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Danh mục các ký hiệu và chữ viết tắt	iii
Danh mục các bảng	iv
Danh mục các hình.....	v
Mục lục.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đóng góp mới của luận văn.....	3
Chương 1.TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Nghiên cứu về thành phần loài và dạng sống thực vật.....	4
1.1.1. Nghiên cứu về thành phần loài.....	4
1.1.2. Nghiên cứu về thành phần dạng sống thực vật	6
1.2. Nghiên cứu về ảnh hưởng qua lại giữa thảm thực vật và đất	9
1.2.1. Nghiên cứu về ảnh hưởng của đất tới thảm thực vật	9
1.2.2. Nghiên cứu về ảnh hưởng của thảm thực vật tới đất	11
1.2.3. Nghiên cứu về tác dụng cải tạo đất của thảm thực vật	13
Chương 2.ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI VÙNG NGHIÊN CỨU	16
2.1. Khái quát điều kiện tự nhiên và kinh tế vùng nghiên cứu.....	16
2.1.1. Vị trí địa lý, ranh giới hành chính	16
2.1.2 Địa hình	18
2.1.3. Khí hậu.....	19
2.1.4. Đất đai.....	20
2.2. Điều kiện kinh tế, xã hội.....	21

2.2.1 Dân số, dân tộc	21
2.2.2. Đặc điểm kinh tế, xã hội.....	22
Chương 3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
3.1. Đối tượng nghiên cứu	23
3.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	23
3.3. Nội dung nghiên cứu	23
3.3.1. Về thành phần thực vật.....	23
3.3.2. Về môi trường đất.....	23
3.4. Phương pháp nghiên cứu.....	24
3.4.1. Phương pháp điều tra.....	24
3.4.2. Phương pháp thu mẫu.....	25
3.4.2.1. Thu mẫu thực vật.....	25
3.4.2.2. Thu mẫu đất.....	26
3.4.3. Phương pháp phân tích mẫu	27
3.4.3.2. Phân tích mẫu đất	27
3.4.4. Phương pháp điều tra trong nhân dân	31
Chương 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	32
4.1. Thành phần loài, dạng sống, cấu trúc quần xã rừng trồng	32
4.1.1. Thành phần loài thực vật	32
4.1.2. Thành phần dạng sống tại các điểm nghiên cứu	47
4.1.3. Cấu trúc hình thái của các quần xã nghiên cứu	51
4.2. Đặc điểm hình thái phẫu diện đất trong các quần xã thực vật.....	56
4.2.1. Phẫu diện đất đặc trưng ở rừng phục hồi tự nhiên sau khai thác 30 tuổi.....	56
4.2.2. Phẫu diện đất đặc trưng ở cửa rừng Mỡ 15 tuổi	57
4.2.3. Phẫu diện đất đặc trưng ở rừng Bạch đàn 15 tuổi.....	57
4.3. Ảnh hưởng của quần xã rừng đến một số tính chất lý, hóa học của đất	59
4.3.1. Ảnh hưởng của quần xã rừng đến một số tính chất lý học của đất.....	59

4.3.2. Ảnh hưởng của các quần xã thực vật đến một số tính chất hóa học của đất.....	62
4.3.2.2. Hàm lượng mùn tổng số (%).....	64
4.3.2.3. Hàm lượng đạm tổng số (%).....	65
4.3.2.4. Hàm lượng lân và kali dễ tiêu	67
4.3.2.5. Hàm lượng Ca^{2+} và Mg^{2+} trao đổi.....	68
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	71
Kết luận	71
Đề nghị.....	71
THAM KHẢO.....	72